

**COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS**

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

SECȚIUNEA A III -a

CAUZA DOBRE ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Plângerea nr. 2239/02)

HOTĂRÂRE

STRASBURG

15 martie 2007

Această hotărâre va deveni definitivă în condițiile definite la articolele 44 § 2 din Convenție. I se pot aduce doar modificări de formă.

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

În cauza Dobre împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția III), constituită în Camera formată din următorii judecători:

Domnii J. HEDIGAN, *președinte*,

C. BÎRSAN,

Doamna E. FURA-SANDSTRÖM,

Domnii E. MYJER,

DAVID THÓR BJÖRGVINSSON,

Doamnele I. ZIEMELE,

I. BERRO-LEFÈVRE, *judecători*,

și Domnul S. QUESADA, *grefier al secției*,

după ce a deliberat în Camera de Consiliu în data de 20 februarie 2007,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la acea dată :

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află plângerea (nr. 2239/02) formulată împotriva României de către doamna Romanița Christina Dobre cetățeană româncă (« reclamanta »), care a sesizat Curtea la data de 5 septembrie 2001 în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamanta este reprezentată de Dl. I. Olan, avocat din București. Guvernul român (« Guvernul ») a fost reprezentat de reprezentanta sa, doamna B. Ramașcanu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. Reclamanta s-a plâns de ne-executarea de către administrație a unei hotărâri definitive care dispunea restituirea unui teren.

4. La 24 martie 2005, Curtea a decis comunicarea plângerii. Prevalându-se de dispozițiile articolului 29 § 3, ea a decis să se examineze în același timp admisibilitatea și fondul cauzei.

DE FAPT**I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI**

5. Reclamanta s-a născut în 1943 și locuiește la București.

6. Prin contractul încheiat în 1952 cu Ministerul Agriculturii, D.I., soțul reclamantei, a primit în a primit în schimbul dreptului de proprietate asupra unui teren agricol de 2 000 m², situat la Băneasa, dreptul de proprietate

asupra a două parcele de 2 000 m² și de 1 000 m² situate la Herăstrău, aceasta din urmă aflându-se la marginea șoselei Străulești, în locul numit « Vatra Nouă ». Cu toate acestea, parcela de 2 000 m² a fost folosită de Stat pentru a construi blocuri de locuințe. În ceea ce privește parcela de 1 000 m², aceasta a fost reluată în 1961 de cooperativa agricolă din Băneasa și D.I. a primit în schimb un teren de 1 000 m² situat la Săftica, de care nu s-a servit niciodată, acest teren rămânând în patrimoniul de Stat. Toate terenurile menționate mai sus sunt situate la periferia orașului București.

7. În cursul anului 1991, în virtutea legii nr. 18/1991 referitoare la domeniul funciar, D.I. a introdus la primăria sectorului 1 din București o cerere pentru reconstituirea dreptului său de proprietate asupra celor două parcele care au făcut obiectul contractului de schimb din 1952. El a solicitat atribuirea unui teren echivalent la Străulești « Vatra Nouă », susținând că terenul de 2 000 m² era ocupat de imobile și că terenul de 1 000 m² era exploatat de cooperativa agricolă din Otopeni. Cererea sa a fost respinsă pe motivul că el trebuia să se adreseze primăriei comunii Otopeni unde se aflau terenurile revendicate.

8. La 8 martie 1991, D.I. a introdus pe lângă primăria comunii Otopeni o cerere de restituire a terenurilor sus-menționate. Primăria a primit cererea și comisia locală pentru aplicarea legii nr. 18/1991 (numită în continuare « comisia locală ») a propus comisiei județene pentru aplicarea aceleași legi (numită în continuare « comisia județeană ») reconstituirea dreptului de proprietate a lui D.I. asupra unei parcele de 3 000 m², al cărei amplasament era precizat într-o listă anexă la propunere.

9. Prin decizia nr. 35 din 7 ianuarie 1992, definitivă în lipsa unei contestații, comisia județeană a validat propunerea comisiei locale.

10. La 3 februarie 1992, primăria din Otopeni i-a trimis lui D.I. un certificat prin care se atesta că i s-a recunoscut dreptul de proprietate asupra unei parcele de 3 000 m² asupra amplasamentului precizat în lista anexă sus-menționată.

11. Conform informațiilor transmise de reclamantă, D.I. a fost pus în posesia unei parcele de 3 000 m² care se afla la marginea șoselei Străulești. Guvernul contestă realitatea acestei puneri în posesie.

12. Prin actele administrative comunicate lui D.I. la 13 aprilie și la 5 mai 1993, comisia locală l-a informat că ea a anulat toate actele referitoare la reconstituirea dreptului său de proprietate pe motiv că, în urma unei noi analize a documentelor puse la dispoziție în sprijinul cererii sale, ea a considerat că el nu îndeplinea condițiile legale pentru reconstituirea dreptului de proprietate în perimetrul comunei Otopeni.

13. Prin acțiunea introdusă împotriva comisiei locale, D.I. a solicitat anularea actelor administrative sus-menționate. El a mai susținut că a fost pus în posesia parcelei în litigiu, dar că, comisia locală a refuzat să-i restituie procesul-verbal întocmit cu această ocazie. Comisia locală nu a prezentat nici un mijloc de apărare.

14. Sprijinindu-se pe faptul că reconstituirea dreptului de proprietate al lui D.I. asupra parcelei de 3 000 m² a fost validată prin decizia definitivă nr. 35 din 7 ianuarie 1992 a comisiei județene și considerând că motivele invocate de comisia locală în cele două acte contestate erau contrare legii nr. 18/1991, tribunalul din București a anulat, prin hotărârea din 23 martie 1994 cele două acte sus-menționate și a dispus comisiei locale să-l pună pe D.I. în posesia terenului de 3 000 m² conform certificatului din 3 februarie 1992 cu respectarea vechiului amplasament al terenului.

15. În lipsa unui recurs, această hotărâre a devenit definitivă și a fost investită cu formula executorie.

16. la cererea lui D.I. care se plângea de refuzul primarului din Otopeni, în calitate de președinte al comisiei locale, de a se conforma cu hotărârea din 23 martie 1994, tribunalul din București l-a condamnat pe acesta din urmă să plătească în favoarea Statului o amendă de 500 lei românești (ROL) pe zi de întârziere (adică echivalentul a 0,30 dolari americani) până la data executării hotărârii.

17. La datele de 29 martie și 16 mai 1994, comisia județeană a eliberat la doi terți titluri de proprietate pe un teren de 3 000 m² la marginea șoselei Străulești, al cărui amplasament coincidea, în opinia lui D.I., cu terenul care trebuia să-i fie restituit.

18. La o dată neprecizată din cursul anului 1996, procurorul general al României a introdus un recurs în anulare împotriva hotărârii din 23 martie 1994 pe motiv că în temeiul legii nr. 18/1991, doar comisia locală era competentă pentru a stabili amplasamentul terenurilor care făceau obiectul restituirilor. El a declarat că certificatul de proprietate din 3 februarie 1992 nu menționa amplasamentul terenului și că, din această cauză, tribunalul a precizat ilegal că restituirea trebuia să fie efectuată respectând vechiul amplasament al terenului.

19. Prin hotărârea din 16 octombrie 1996, Curtea supremă de Justiție a respins recursul, considerând că amplasamentul terenului în litigiu era clar identificat în certificatul eliberat lui D.I. la 3 februarie 1992 prin referire la decizia comisiei județene din 7 ianuarie 1992.

20. Judecând după decizia comisiei județene, comisia locală nu mai putea aduce atingere prin acte administrative drepturilor civile pe care această decizia le-a făcut să se nască în patrimoniul lui D.I., Curtea supremă a confirmat de asemenea anularea actelor administrative.

21. Prin acțiunea introdusă în cursul anului 1998, D.I. a solicitat anularea titlurilor de proprietate eliberate terților. Prin hotărârea din 27 ianuarie 1999, judecătoria din Buftea a anulat titlurile contestate, considerând că ele au fost eliberate asupra terenului care, în temeiul hotărârii definitive din 23 martie 1994 a tribunalului din București, ar fi trebuit să-i fie restituit lui D.I.

22. Terții au declarat apel împotriva acestei hotărâri susținând că amplasamentul terenului care le-a fost atribuit era diferit de cel revendicat de D.I. și că, în orice caz, hotărârea din 23 martie 1994, ne le era opozabilă.

23. D.I. a decedat la 8 martie 2000 și procedura internă a fost continuată de soția sa, reclamanta, unica sa moștenitoare.

24. Prin hotărârea din 8 noiembrie 2000, tribunalul din București a confirmat temeinicia hotărârii în primă instanță, considerând, având în vedere documentele depuse la dosar, că era vorba despre același teren și că el îi aparținea lui D.I. în virtutea hotărârii definitive din 23 martie 1994.

25. La recursul declarat de terți, curtea de apel din București a re-examinat actele dosarului și a conchis că terenul care ar fi trebuit să-i fie restituit lui D.I., avea amplasamente diferite. În consecință, prin hotărârea definitivă din 13 martie 2001, ea a respins acțiunea și a validat titlurile de proprietate ale terților.

26. La 2 iulie 2001, judecătoria din București a respins acțiunea în revendicare pe care D.I. a introdus-o în 1995 împotriva terților susmenționați. Tribunalul s-a sprijinit pe faptul că terții aveau titluri de proprietate, a căror valabilitate a fost confirmată prin hotărârea din 13 martie 2001 a curții de apel din București. Ori, el a considerat că nici certificatul din 3 februarie 1992 și nici hotărârea din 23 martie 1994 nu precizau amplasamentul exact al terenului care trebuia să-i fie restituit lui D.I.

27. La apelul și recursul reclamantei, prin două hotărâri din 20 mai și 20 noiembrie 2002, tribunalul din București și curtea de apel din București au confirmat temeinicia hotărârii de fond.

28. Rezultă din informațiile prezentate de părți că hotărârea din 23 martie 1994 rămâne neexecutată. În 2005, primăria din Otopeni i-a propus reclamantei să-i atribuie un alt teren pe care aceasta la refuzat pe motiv că valoarea sa era net inferioară terenului revendicat.

II. DREPTUL INTERN APLICABIL

29. Legea nr. 18/1991 referitoare la fondul funciar

Articolul 8

« Stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor care se află în patrimoniul cooperativelor agricole de producție se face în condițiile prezentei legi, prin reconstituirea sau constituirea dreptului de proprietate.

Beneficiind de dispozițiile prezentei legi cei care erau membri ai cooperativelor și care au venit cu contribuții în terenuri la intrarea lor în cooperativă sau cei cărora li s-au confiscat terenuri de către aceasta din urmă, ca și moștenitorii acestora (...) »

Articolul 11

« (1) În fiecare comună. O comisie condusă de primar (...) va fi competentă pentru reconstituirea dreptului de proprietate, punerea în posesie și eliberarea de titluri de proprietate celor îndreptățiți.

(2) Comisiile locale își desfășoară activitatea sub conducerea unei comisii județene, numită prin ordinul prefectului și condusă de acesta.

(4) Comisia județeană este competentă pentru a soluționa contestațiile și pentru a valida sau invalida măsurile adoptate de comisiile locale.

(5) Cel interesat poate face recurs la tribunal împotriva deciziei comisiei județene (...) în termen de 30 de zile de la data la care el a aflat despre această decizie.

(8) Controlul jurisdicțional se limitează exclusiv la aplicarea corectă a dispozițiilor prezentei legi referitoare la dreptul de a obține titlul de proprietate, suprafața terenului care îi revine celui interesat și, dacă este cazul, diminuarea acestei suprafețe, conform legii.

(10) Hotărârea tribunalului este definitivă. Comisia județeană care a eliberat titlul de proprietate trebuie să-l modifice, să-l înlocuiască sau să-l anuleze, conform acestei hotărâri. »

Articolul 13

« În regiunile de dealuri, atribuirea efectivă în proprietate a terenurilor se face, de regulă generală, pe vechile amplasamente, și, la câmpie, pe amplasamentele stabilite de comisia locală, care nu trebuie în mod obligatoriu să respecte vechile amplasamente. »

DE DREPT

I. REFERITOR LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 6 § 1 DIN CONVENȚIE

30. Reclamanta se plânde de neexecutarea hotărârii definitive din 23 martie 1994 a tribunalului din București. Ea invocă articolul 6 § 1 din Convenție care are următorul conținut:

« Orice persoană are dreptul ca acțiunea sa să fie audiată (...) de un tribunal (...), care va decide (...) asupra contestațiilor referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil (...) »

A. Asupra admisibilității

31. Curtea constată că această plângere nu este în mod evident nefondată în sensul articolului 35 § 3 din Convenție. Curtea relevă de altfel că aceasta nu este lovită de nici un motiv de inadmisibilitate. Trebuie deci să fie declarată admisibilă.

B. Asupra fondului

32. Guvernul consideră că autoritățile administrative nici nu au refuzat, nici nu au întârziat executarea hotărârii din 23 martie 1994 dar că executarea acesteia se lovește de imposibilitatea obiectivă având în vedere faptul că amplasamentul exact al terenului nu era precizat în aceasta. De altfel, Guvernul pretinde că, în cererile de restituire, D.I. a fost el-însuși contradictoriu în ceea ce privește amplasamentul terenului.

33. Guvernul consideră că reclamanta ar fi putut să solicite executarea silită a hotărârii în chestiune și să introducă acțiuni în fața instanțelor naționale, fie pentru a obține executarea prin echivalent, fie pentru a obține condamnarea autorităților administrative la măsuri coercitive sau la plata unei amenzi civile.

34. Reclamanta contestă afirmațiile Guvernului. În special, ea susține că nu este vorba despre o imposibilitate obiectivă de executare deoarece amplasamentul terenului a fost clar indicat în adeverința din 3 februarie 1992 și a fost de asemenea confirmat atât de tribunalul din București cât și de Curtea supremă de Justiție. De altfel, ea pretinde că în 1992, comisia locală l-a pus pe D.I. în posesia parcelei de 3 000 m² care se afla la marginea șoselei Străulești și că el a păstrat posesia acestuia până la anularea actelor referitoare la reconstituirea dreptului său de proprietate.

35. Curtea amintește că executarea unei hotărâri sau a unei decizii, indiferent de instanța care le-a pronunțat, trebuie să fie considerată ca făcând parte integrantă din « proces » în sensul articolului 6 din Convenție. Dreptul la un tribunal ar fi iluzoriu dacă decizia juridică internă a unui Stat contractant ar permite ca o decizie judiciară definitivă și executorie să rămână inoperantă în detrimentul unei părți (*Cauza Imobiliare Saffi împotriva Italiei* [GC], n° 22774/93, § 63, CEDH 1999-V).

36. Curtea admite, împreună cu Guvernul, că dreptul de acces la un tribunal nu poate obliga Statul să obțină executarea fiecărei hotărâri cu caracter civil indiferent care ar fi împrejurările (*Cauza Sanglier împotriva Franței*, nr. 50342/99, § 39, 27 mai 2003). Totuși, ea constată că dacă administrația refuză sau omite să o execute, sau chiar întârzie să o execute, garanțiile articolului 6 de care a beneficiat justițiabilul în etapa judiciară a procedurii își pierd orice motivație de a fi (*Cauza Hornsby împotriva Greciei*, hotărârea din 19 martie 1997, *Culegerea de hotărâri și decizii* 1997-II, p. 510-511, § 41).

37. Curtea remarcă faptul că, în speță, nu se contestă că hotărârea din 23 martie 1994 care condamnă comisia locală să-l pună pe reclamant în posesia terenului de 3 000 m² pe amplasamentul definit în certificatul de proprietate din 3 februarie 1992 nu a fost nici executată ca atare, nici anulată sau modificată ca urmare a exercitării de către procurorul general a recursului în anulare. Dimpotrivă, Curtea supremă a respins argumentul procurorului general bazat pe lipsa de precizie în ceea ce privește amplasamentul

terenului, considerând că certificatul sus-menționat identifica clar terenul în litigiu.

38. În consecință, Curtea nu poate subscrie la argumentul Guvernului care se bazează pe imposibilitatea obiectivă de executare datorită unei imprecizii în ceea ce privește amplasamentul terenului.

39. Faptul că, ulterior hotărârii Curții supreme, diverse instanțe au conchis că terenul atribuit terților și cel care ar fi trebuit să-i fie restituit lui D.I., aveau amplasamente diferite și că terenul din urmă nu era identificat clar (v. §§ 25-27 de mai sus), nu pot schimba cu nimic această concluzie. Curtea supremă soluționând definitiv controversa în ceea ce privește amplasamentul terenului, faptul de a remite constatările sale în cauză ar priva de orice efect util și ar goli de conținut hotărârea pronunțată de cea mai înaltă instanță, ar aduce astfel atingere principiului securității raporturilor juridice.

40. Curtea nu împărtășește nici punctul de vedere al Guvernului conform căruia D.I. a fost contradictoriu în cererile sale de reconstituire a dreptului său de proprietate. În acest sens, ea observă că în cele două cereri introduse la primăria sectorului 1 din București și la primăria din Otopeni, el a solicitat reconstituirea dreptului său de proprietate asupra vechiului amplasament al terenului.

41. Comisia locală fiind singura competentă pentru a-l pune pe D.I. în posesia terenului său conform cerințelor hotărârii definitive din 23 martie 1994, trebuie constatat că aceasta a refuzat în mod constant să se conformeze cu prevederile acestei hotărâri fără a da o explicație valabilă. Atribuirea titlurilor de proprietate unor terți asupra terenului revendicat de D.I. nu putea exonera comisia locală de obligația prevăzută de hotărârea definitivă menționată mai sus, cu atât mai mult că aceste titluri au fost eliberate ulterior acestei hotărâri.

42. În ceea ce privește argumentul Guvernului bazat pe posibilitatea reclamantei de a introduce noi acțiuni pentru a obține executarea hotărârii definitive menționată mai sus, Curtea amintește că nu este cazul să se solicite unei persoane, care a obținut o creanță împotriva Statului ca urmare a unei acțiuni judiciare, să trebuiască după aceea să angajeze o acțiune în executare silită pentru a obține satisfacție (*Cauza Metaxas împotriva Greciei*, nr. 8415/02, § 19, 27 mai 2004).

43. În speță, Curtea observă că D.I. a obținut o hotărâre definitivă prin care primăria din Otopeni a fost condamnată la o măsură coercitivă, dar această hotărâre nu a influențat atitudinea primarului și a comisiei locale. În orice caz, Curtea a afirmat deja că respectiv, căile de recurs propuse de Guvern, adică, cererea de măsuri coercitive, de amendă penală sunt mijloace directe de a obține executarea hotărârii definitive și nu sunt de natură să remedieze în mod direct încălcarea propusă (*Cauza Dragne și alții împotriva României*, nr. 78047/01, § 27, 7 aprilie 2005). Reclamanta nu putea deci să fie obligată să le folosească pentru a obține executarea hotărârii definitive pronunțată în speță.

44. Aceste elemente sunt suficiente Curții pentru a conchide că, în prezenta cauză, refuzând executarea hotărârii definitive din 23 martie 1994, autoritățile naționale l-au privat pe D.I. și ulterior pe reclamantă să aibă un acces efectiv la un tribunal.

45. În consecință, a existat o încălcare a articolului 6 § 1.

II. REFERITOR LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL Nr. 1

46. Reclamanta denunță o încălcare a dreptului său de proprietate ca urmare a neexecutării hotărârii definitive pronunțată în favoarea soțului său. Ea invocă articolul 1 din Protocolul nr.1 care are următorul conținut:

« Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi privat de proprietatea sa decât pe motiv de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale de drept internațional (...) »

A. Referitor la admisibilitate

47. Curtea relevă că această plângere este legată de plângerea formulată din punctul de vedere al articolului 6 § 1 din Convenție și trebuie deci să fie de asemenea declarată admisibilă.

B. Referitor la fond

48. Guvernul susține că înainte de hotărârea definitivă din 23 martie 1994, D.I. nu putea fi considerat ca fiind titularul oricărui drept de proprietate. În acest sens, sprijinindu-se pe exemple de jurisprudență și de doctrină interne, el susține că în lipsa punerii în posesie și a eliberării dreptului de proprietate, D.I. nu putea pretinde a fi proprietarul terenului în litigiu în temeiul certificatului din 3 februarie 1992, act provizoriu și, deci, revocabil.

49. După aceea, Guvernul pretinde că hotărârea definitivă din 23 martie 1994 nu a făcut să se nască în patrimoniul lui D.I. nici un drept de proprietate și nici o creanță constituită. El subliniază că hotărârea menționată mai sus a fost pronunțată în cadrul unei acțiuni în contencios administrativ. Ori, ținând cont de faptul că doar acțiunile bazate pe legea nr. 18/1991 erau de natură a duce la recunoașterea unui drept de proprietate, Guvernul susține că hotărârea menționată mai sus nu a condamnat comisia locală decât să-l pună pe D.I. în posesia unui teren, adică să parcurgă doar una din etapele prevăzute de legea nr. 18/1991 în procesul de reconstituire a dreptului de proprietate.

50. În consecință, în absența obligației pentru comisia județeană de a elibera titlul de proprietate, Guvernul a conchis că punerea în posesie dispusă

de tribunalul nu echivalează cu o recunoaștere a dreptului de proprietate și nici nu-i conferă reclamantei o creanță al cărei obiect este acest drept.

51. În orice caz și presupunând că o ingerință în dreptul de proprietate al reclamantei poate fi stabilită, Guvernul consideră că era justificată în baza articolului 1 din Protocolul nr. 1. El susține că ingerința era prevăzută de lege, și anume, de articolul 8 din legea nr. 18/1991 și că ea era proporționată având în vedere că avea drept scop respectarea dreptului de proprietate al unor terți.

52. Reclamanta contestă argumentele Guvernului. Citând exemple din doctrină și din jurisprudență contrare celor invocate de Guvern, ea pretinde că, până la eliberarea unui titlu de proprietate definitiv, certificatul din 3 februarie 1992, confirmat prin hotărârea definitivă din 23 martie 1994 și hotărârea Curții supreme de Justiție din 16 octombrie 1996, constituiau dovada dreptului de proprietate al lui D.I. asupra terenului al cărui amplasament era clar identificat. În orice caz, ea afirmă că înainte de anularea actelor referitoare la reconstituirea dreptului său de proprietate, D.I. a avut posesia asupra terenului în litigiu, ceea ce, coroborat cu certificatul de proprietate, îi întărește calitatea sa de proprietar al terenului.

53. În sfârșit, reclamanta consideră că, refuzând executarea hotărârii din 23 martie 1994 într-un termen rezonabil și protejând exclusiv interesele terților, autoritățile locale nu mai păstrat un echilibru just între cerințele interesului general și imperativele de salvagardare a drepturilor sale individuale.

54. Curtea constată de asemenea că primul argument al Guvernului se înrudește cu o excepție ridicată din incompatibilitatea *ratione materiae* a acestei plângeri cu dispozițiile Convenției.

55. În acest sens, Curtea amintește că reclamantul nu poate pretinde o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 decât în măsura în care deciziile pe care le incriminează se raportează la „bunurile” sale în sensul acestei dispoziții. Noțiunea de „bunuri” poate include atât „bunurile actuale” cât și valorile patrimoniale, inclusiv creanțele, în temeiul cărora reclamantul poate pretinde că are cel puțin o „speranță legitimă” de a obține posesia efectivă a unui drept de proprietate (Cauza *Kopecky împotriva Slovaciei* [GC], nr. 44912/98, § 35, 28 septembrie 2004). Curtea a afirmat deja că o creanță poate fi considerată ca fiind o „valoare patrimonială” având în vedere că ea are o bază suficientă în dreptul intern, de exemplu, atunci când ea este confirmată de o jurisprudență bine stabilită de tribunale (Cauza *Kopecky*, menționată mai sus, § 48). De altfel, Curtea a considerat ar putea avea de asemenea o anumită relevanță în acest sens chestiunea de a ști dacă, în contextul procedurii încriminate, reclamantul putea pretinde că are o „speranță legitimă” de a obține posesia efectivă a bunului său (Cauza *Kopecky*, menționată mai sus, § 42).

56. În speță, Curtea constată că hotărârea din 23 martie 1994 a condamnat o autoritate administrativă să-l pună în posesie pe D.I. cu terenul său, așa

cum era identificat prin certificatul din 3 februarie 1992. La recursul procurorului general, Curtea supremă de Justiție a confirmat această hotărâre considerând, după exemplul tribunalului că amplasamentul terenului era clar identificat și că certificatul sus-menționat a dat naștere în patrimoniul lui D.I. unui drept civil la care autoritățile administrative nu mai puteau aduce atingere. Ori, hotărârea din 23 martie 1994 a rămas neexecutată până în această zi.

57. Există deci în speță o valoare patrimonială referitor la care D.I. și, ulterior, reclamanta puteau pretinde că au speranța legitimă de a obține dreptul de proprietate asupra terenului. Controversa dintre părți referitoare la realitatea punerii în posesie și a valorii pe care doctrina și jurisprudența le atribuiau certificatelor de proprietate nu schimbă cu nimic această concluzie. Reclamantul are deci „un bun” în sensul articolului 1 din Protocolul nr. 1 (v., printre altele, Cauza *Kopecky*, menționată mai sus, § 35 și Cauza *Tacea împotriva României*, nr. 746/02, § 37, 29 septembrie 2005).

58. Curtea constată apoi că părțile nu contestă ingerința pe care D.I., și, ulterior, reclamanta, au suportat-o ca urmare a neexecutării hotărârii din 23 martie 1994.

59. Refuzând executarea acestei hotărâri conform dispozitivului său, autoritățile naționale au privat-o pe reclamantă de folosința dreptului său de proprietate asupra terenului în litigiu fără a-i da o justificare. Argumentul Guvernului conform căruia neexecutarea avea drept scop protejarea drepturilor terților proprietari ai terenului în litigiu nu poate fi reținut de Curte având în vedere că titlurile de proprietate ale terților au fost eliberate ulterior hotărârii menționate mai sus.

60. Curtea constată totuși că în 2005, reclamantei i s-a propus atribuirea unui alt teren decât cel prevăzut în dispozitivul hotărârii menționată mai sus și că ea a refuzat această ofertă pe motiv că valoarea sa era net inferioară celei a terenului la care avea dreptul. Curtea constată, pe de o parte, că Guvernul nu a contestat diferența de valoare și, pe de altă parte, că atribuirea terenului nu este de natură nici să atenueze lipsa de justificare a ingerinței, nici să înlăture calitatea de „victimă” a reclamantei (v., *mutatis mutandis*, Cauza *Abăluță împotriva României*, nr. 77195/01, § 59, 15 iunie 2006).

61. În consecință, Curtea consideră că Guvernul nu a oferit nici o justificare valabilă pentru ingerința cauzată de neexecutarea hotărârii definitive pronunțată în speță ; ea este deci arbitrară și implică încălcarea principiului de legalitate. O astfel de concluzie dispensează Curtea de a afla dacă a fost păstrat un just echilibru între exigențele interesului general interesului general al comunității și imperativele pentru salvagardarea drepturilor individuale ale reclamantei (v., *mutatis mutandis*, Cauza *Dragne și alții*, menționată mai sus, § 41 ; Cauza *Tacea*, menționată mai sus, § 39 și Cauza *Georgi împotriva României*, nr. 58318/00, § 71, 24 mai 2006)

62. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că, în speță, a existat o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1.

III. REFERITOR LA APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

63. În conformitate cu prevederile articolului 41 din Convenție,

« În cazul în care Curtea declară că a existat o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor sale, și, dacă dreptul intern al Înaltei Părți contractante nu permite înlăturarea decât incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea îi atribuie părții vătămate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă. »

A. Daune

64. Reclamanta solicită, cu titlul de prejudiciu material, fie atribuirea în proprietate a unui teren echivalent celui la care ea are dreptul în temeiul hotărârii din 23 martie 1994, fie plata sumei de 160 000 euro (EUR) reprezentând valoarea terenului. În acest sens, ea susține că terenul este situat la periferia din București într-o zonă rezidențială foarte căutată care cunoaște în prezent o puternică dezvoltare imobiliară. Ea mai solicită plata sumei de 10 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral pe care l-a suportat.

65. Guvernul nu a prezentat observații.

66. Curtea amintește că o hotărâre în constatarea unei încălcări aduce pentru Statul pârât obligația juridică conform Convenției de a pune un termen acestei încălcări și de a-i înlătura consecințele. Dacă dreptul intern nu permite decât înlăturarea incompletă a consecințelor acestei încălcări, articolul 41 din Convenție îi conferă Curții puterea de a acorda o reparație părții vătămate prin acțiunea sau inacțiunea în legătură cu care a fost constatată o încălcare a Convenției.

67. Curtea consideră, în circumstanțele speței, că punerea în posesia reclamantei a bunului în litigiu, așa cum se dispune prin hotărârea din 23 martie 1994 a tribunalului din București, ar pune-o pe cât posibil într-o situație care ar echivala cu cea în care ea s-ar afla dacă cerințele articolelor 6 § 1 din Convenție și 1 din Protocolul nr. 1 nu ar fi fost necunoscute (v., *mutatis mutandis*, Cauza *Abăluță*, menționată mai sus, § 70).

68. Dacă Statul pârât nu procedează la această restituție într-un termen de trei luni de la data la care această hotărâre va fi devenit definitivă, Curtea decide că el să-i plătească reclamantei, ca daune materiale, o sumă corespunzătoare valorii actuale a bunului, adică, 160 000 EUR.

69. În afară de aceasta, Curtea consideră că reclamanta a suportat un prejudiciu moral în special ca urmare a frustrării provocate de imposibilitatea de a obține executarea hotărârii sus-menționate și că acest prejudiciu nu este suficient compensat prin constatarea unei încălcări.

70. În aceste circumstanțe, având în vedere ansamblul elementelor de care dispune și statuând în echitate, așa cum cere articolul 41 din Convenție, Curtea îi atribuie reclamantei suma de 5 000 EUR cu titlul de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

71. Reclamanta mai solicită suma de 5 000 EUR pentru cheltuielile de judecată suportate în fața instanțelor interne ca și pentru cele suportate în fața Curții.

Ea nu prezintă acte justificative.

72. Guvernul nu a prezentat observații.

73. Conform jurisprudenței Curții, reclamantul nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care acestea se bazează pe realitate, sunt necesare și cuantumul lor este rezonabil. În speță, în lipsa oricărui act justificativ, Curtea respinge cererea referitoare la cheltuieli de judecată.

C. Dobânzi moratorii

74. Curtea consideră adecvat să bazeze rata dobânzilor moratorii pe rata dobânzii de întârziere la împrumut oferita de Banca centrală europeană, majorată cu trei procente.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

- 1. Declară cererea admisibilă;***
- 2. Hotărăște că a existat o încălcare a articolului 6 § 1 din Convenție;***
- 3. Hotărăște că a existat o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1 din Convenție;***
- 4. Hotărăște***
 - a) că Statul pârât trebuie să execute hotărârea din 23 martie 1994 a tribunalului din București în termen de trei luni de la data la care prezenta hotărâre va fi devenit definitivă conform articolului 44 § 2 din Convenție ; în caz contrar, Statul pârât trebuie să-i plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data la care această hotărâre va fi devenit definitivă conform articolului 44 § 2 din Convenție, 160 000 EUR (o sută șaiszeci de mii de euro) ca adune materiale ;că în orice caz, Statul pârât trebuie să-i plătească reclamantei 5 000 EUR (cinci mii de euro) ca prejudiciu moral, plus orice sumă care ar putea fi datorată cu titlu de impozit, plătibile în lei la cursul de schimb aplicabil la data plății;***
 - b) că, începând cu expirarea acestui termen și până la data plății, aceste sume vor fi majorate cu dobânda simplă la rata egală ratei***

aplicată la împrumut de Banca centrală europeană în această perioadă, majorată cu trei procente;

5. Respinge cererea de satisfacție echitabilă pentru surplus.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la 15 martie 2007, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din regulament.

Santiago QUESADA
Grefier

John HEDIGAN
Președinte